

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smsm.lt, <http://www.smsm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023- -

DĖL NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Ministerijų ir jų administruojamų neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi finansavimo priemonių, įtraukiamų į Individualių mokymosi paskyrų sistemą, sąrašo, Prioritetinių Individualių mokymosi paskyrų sistemoje teikiamų valstybės finansuojamų programų sričių sąrašo, Prioritetinių Individualių mokymosi paskyrų sistemoje dalyvaujančių asmenų grupių patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Nutarimo projektas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo 9¹ straipsnio 5 dalį.

Dabartinė mokymosi visą gyvenimą (toliau – MVG) politika Lietuvoje yra fragmentuota, o suaugusiųjų neformaliojo švietimo būklė nepakankamai atliepia asmens ir darbo rinkos poreikius ir suaugusiųjų neformaliojo ir tęstinio mokymosi plėtros tendencijas. Lietuva yra viena iš 20 proc. ES valstybių su didžiausiais įgūdžių darbo rinkoje neatitikimais, o daugiau nei 40 proc. Lietuvos gyventojų teigia, kad jų turimi gebėjimai neatitinka poreikio pagal turimą profesiją, iš jų 26 proc. susiduria su kompetencijų trūkumu.

Esminiai iššūkiai, lemiantys nepakankamą suaugusiųjų neformaliojo švietimo progresą Lietuvoje, susiję su problema, kad šalyje nėra efektyviai veikiančios sistemos, kuri švietimo galimybes priartintų prie kiekvieno asmens, o kompetencijų plėtojimas iki šiol buvo skatinamas per skirtingas tikslines grupes, projektus ir priemones. Tai lemia, kad neidentifikuojami ir nenustatomi bendri šalies investavimo į kompetencijų tobulinimą prioritetai, neveikia vienoda informacijos pateikimo sistema ir kokybės užtikrinimo principai.

Dėl Ministerijų ir jų administruojamų neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi finansavimo priemonių, įtraukiamų į Individualių mokymosi paskyrų (toliau – IMP) sistemą, sąrašo. Lietuvoje suaugusiųjų neformaliojo mokymo ir perkvalifikavimo paslaugos yra bent 3 ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų: Ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – EIM) bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM), kompetencija. SADM per Užimtumo tarnybą bedarbiams ir daliai užimtųjų asmenų įgyvendina kompetencijų plėtojimo galimybes, EIM taip pat įgyvendina projektus, nukreiptus į įmonių darbuotojų mokymus (dalinį finansavimą skiriant įmonėms), Ministerija organizuoja nedidelės apimties programas, nukreiptas į bendrųjų kompetencijų plėtrą, taip pat skiria finansavimą tęstinio profesinio mokymo programoms įgyvendinti, pagal kurias dažniausiai mokosi asmenys, siekiantys patobulinti tam tikros srities turimas kompetencijas. Numatoma, kad pirminį ministerijų ir jų administruojamų neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi finansavimo priemonių, įtraukiamų į IMP sistemą, sąrašą sudarys Ministerijos bei SADM administruojamos priemonės nustatant, kad Ministerijos priemonė įsigaliotų priėmus Nutarimo projektą, o SADM priemonės įsigaliotų 2024 m. vasario 1 d. Ši data nustatyta įvertinus poreikį

peržiūrėti bei atlikti reikalingus teisės aktų, reglamentuojančių Užimtumo tarnybos veiklą, keitimus, siekiant dermės su Individualių mokymosi paskyrų sistemos administravimo ir asmenų, siekiančių tobulinti kompetencijas ir (arba) jų įgyti per šią sistemą, finansavimo bei konkurso gauti finansavimą, skiriamą dalyvauti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programose, organizavimo tvarkos aprašu (aprašo projektas derinamas). Ekonomikos ir inovacijų ministerijos priemonių įtraukimas planuojamas vėlesniame IMP sistemos vystymo etape, pasiekus sutarimą dėl įmonių darbuotojų kompetencijų plėtros sudėtinio finansavimo galimybių, šiuo metu susitarimas dėl konkrečių finansinių priemonių nėra pasiektas.

Dėl Prioritetinių IMP sistemoje teikiamų valstybės finansuojamų programų sričių sąrašo. 2022 m. birželio 16 d. Europos Sąjungos Tarybos rekomendacijoje Nr. 2022/C 243/03 dėl individualių mokymosi sąskaitų akcentuojama, kad ES šalyse dabartinio teisinio reguliavimo priemonėmis nesukuriamos sistemiškai veikiančios paskatos suaugusiems asmenims plėtoti bendrąsias ir su profesine veikla susijusias kompetencijas. 2018 m. gegužės 22 d. Europos Tarybos rekomendacijoje Nr. 2018/C 189/01 dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų teigiama, kad valstybės narės turėtų „padėti užtikrinti teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą ir užtikrinti visiems galimybę ugdyti bendrąsias kompetencijas visapusiškai remiantis priede nurodytu dokumentu „Bendrosios mokymosi visą gyvenimą kompetencijos. Europos orientaciniai metmenys“. Šiame dokumente įvardijamos 8 bendrosios kompetencijos, apibrėžiamos kaip žinių, įgūdžių ir nuostatų derinys:

1. raštingumo kompetencija;
2. daugiakalbystės kompetencija;
3. matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija;
4. skaitmeninė kompetencija;
5. asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija;
6. pilietiškumo kompetencija;
7. verslumo kompetencija;
8. kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija.

Nacionaliniame pažangos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, nurodomas 3.5 uždavinys, kurio vienas iš poveikio rodiklių yra „Gyventojų bazinio kompiuterinio raštingumo lygis“, kurio siektina tarpinė reikšmė 2025 m. yra 67 proc. (2019 m. – 56 proc., Eurostat duomenimis).

Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, nurodomas 1.9.5 veiksmas „Teikti paramą profesinių ir bendrųjų kompetencijų, susietų su prioritetiniais ekonomikos sektoriais, plėtojimui, sudarant sąlygas aukštosioms mokykloms didinti suaugusiųjų mokymui skirtų programų ir modulių pasiūlą“.

Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. gegužės 27 d. įsakyme Nr. V-851 „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-05-01 „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“ aprašo patvirtinimo“ nurodomas rodiklis „18–65 metų amžiaus asmenys, kurie, naudodamiesi bendra MVG sistema, baigė kokybės užtikrinimo sistemos mokymus (iš kurių bent 40 proc. skirta skaitmeniniams įgūdžiams)“, kurios galutinė reikšmė 2026 m. II ketv. – 21 600 asmenų.

Nutarimo projektu siūloma nustatyti, jog finansavimas tarp prioritetinių kompetencijų būtų paskirstomas 50 proc. finansavimo skiriant skaitmeninių kompetencijų ugdymui, o likę 50 proc. finansavimo būtų skiriami kitų prioritetinių kompetencijų ugdymui, neišskiriant tikslios procentinės finansavimo apimties kiekvienai iš kompetencijų. Finansavimo proporcijos bus skirstomos atsižvelgiant į 2018 m. gegužės 22 d. Europos Sąjungos Tarybos rekomendacijos Nr. 2018/C 189/01 Dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų priede „Bendrosios mokymosi visą gyvenimą kompetencijos. Europos orientaciniai metmenys“ įvardytas

kompetencijas bei susitarimą su ministerijomis, pasiektą bendrų diskusijų metu (susitikimai išvardyti 3 puslapyje).

Dėl Prioritetinių IMP sistemoje dalyvaujančių asmenų grupių. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane išdėstytas siekis sukurti socialiniu požiūriu stiprią Europą, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama piliečių įgūdžiams tobulinti. Lietuva įsipareigojo iki 2030 m. pasiekti, kad mokymosi veikloje kasmet dalyvautų bent 53,7 proc. 25–64 metų amžiaus žmonių. Europos Sąjungos Tarybos 2022 m. gegužės 31 d. rekomendacijoje Nr. 8944/22 dėl individualių mokymosi sąskaitų siūloma šalims narėms papildyti esamas priemones ir tolesnį politinių įsipareigojimų įgyvendinimą, įgalinant asmenis ir suteikiant jiems paramą bei priemonių, kurių jiems reikia įgūdžių tobulinimo ar persikvalifikavimo tikslais visais įgūdžių lygmenimis. Nacionalinio pažangos plano, patvirtinto 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, nurodomas 3.5 uždavinys, kurio vienas iš poveikio rodiklių yra „Per paskutines 4 savaites besimokiusių asmenų dalis“, kurio siektina tarpinė reikšmė 25–34 metų asmenų grupėje 2025 m. yra 12,5 proc. (2020 m. – 10,5 proc., Eurostat duomenimis).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgus į gautus Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlymus ir pasiūlymus, gautus šių susitikimų metu:

1. 2023 m. sausio 20 d. įvyko Vyriausybės komisijos nacionalinei žmogiškųjų išteklių stebėsenai koordinuoti posėdis, kurio metu svarstytas IMP sistemos modelis ir jo įtvirtinimas Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatyme, bei nutarta Ministerijai parengti pasiūlymus dėl tikslinių grupių ir prioritetinių mokymų sričių, finansuojamų per IMP sistemos modelį, nustatymo ir pristatyti pasiūlymus kitame Nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos koordinavimo komisijos posėdyje. Taip pat nutarta Ekonomikos ir inovacijų ministerijai parengti pasiūlymus dėl darbdaviams skirtų priemonių dirbančiųjų mokymams ir IMP sistemos modelio pritaikymo šioms priemonėms įgyvendinti ir pristatyti pasiūlymus kitame Nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos koordinavimo komisijos posėdyje.

2. 2023 m. vasario 10 d. įvyko antrasis Vyriausybės komisijos nacionalinei žmogiškųjų išteklių stebėsenai koordinuoti posėdis, kurio metu pristatyti pasiūlymai dėl tikslinių grupių ir prioritetinių mokymų sričių, finansuojamų per IMP sistemos modelį, nustatymo.

3. 2023 m. kovo 29 d. įvyko Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdis Nr. 13 protokoliniu sprendimu nutarta „Pavesti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija rengiant Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymo pakeitimus įgyvendinančius teisės aktus, reglamentuojančius Individualių mokymosi paskyrų (IMP) sistemos veikimą, užtikrinti įmonių darbuotojų kompetencijų plėtros sudėtinio (darbdavio ir valstybės) finansavimo galimybę, pritaikant IMP sistemą sudėtinio finansavimo dalyvių poreikiams, atsižvelgiant į mokymo organizavimo ir vykdymo ypatumus taikant šį finansavimo būdą.“

4. 2023 m. birželio 29 d. įvyko Ministerijos inicijuotas neformalus susitikimas su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kolegomis siekiant suderinti teikiamą pasiūlymą dėl IMP sistemos finansavimo prioritetų.

5. 2023 m. liepos 27 d. įvyko Lietuvos Respublikos Vyriausybės komisijos nacionalinei žmogiškųjų išteklių stebėsenai koordinuoti posėdis, kuriame nutarta „pritarti ŠMSM pasiūlymui dėl ministerijų ir jų administruojamų neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi finansavimo priemonių, įtraukiamų į Individualių mokymosi paskyrų sistemą, sąrašui ir prioritetinėms Individualių mokymosi paskyrų sistemoje teikiamų valstybės finansuojamų programų sritims bei prioritetinėms asmenų grupėms, jas papildant asmenimis, turinčiais leidimą laikinai gyventi Lietuvoje. Finansavimą prioritetinėms sritims paskirstyti tokiomis dalimis: skaitmeninės kompetencijos stiprinimo sričiai – 50 proc., kitoms išskirtoms sritims bendrai – 50 proc.“

Siekiant įgyvendinti 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-05-01 „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“ aprašo 1.7 poveiklę

„Suaugusiųjų švietimo IT sistemos sukūrimas ir kompetencijų plėtojimo programų finansavimas“ numatoma skirti iki 18 200 000,00 Eur, neįskaitant 3 822 000,00 Eur PVM. Suma su PVM 22 022 000,00 Eur. Vienam asmeniui, atitinkančiam prioritetinės asmenų grupės kriterijus ir pasirinkusiam prioritetines kompetencijas ugdančią neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programą (toliau – Mokymosi programa) IMP sistemoje, planuojama skirti iki 500 Eur vertės mokymosi programos finansavimo krepšelį. Tikslī suma kiekvienam asmeniui bus skiriama pagal tai, kokios vertės Mokymosi programą asmuo pasirenks. Pasirinkęs mažesnės nei IMP finansavimo krepšelio dydī vertės Mokymosi programą, panaudoti IMP finansavimo krepšelio ir Mokymosi programos vertės skirtumo asmuo neturės galimybes. Mokymosi programos vertę nustatys Mokymosi programos teikėjas.

Pasiruošimas Nutarimo įgyvendinimui apima IMP sistemos įgyvendinimo mechanizmo paruošimo darbus: 2023 m. rugsėjo 18 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „Dėl Individualių mokymosi paskyrų sistemoje skelbiamų neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programų kokybės užtikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas IMP kokybės užtikrinimą nustatantis tvarkos aprašas. 2023 m. spalio 5 d. buvo atvertas Neformaliojo švietimo programų registras (toliau – NŠPR), kuriame Mokymosi programos teikėjas pildė Mokymosi programos formą, nurodydamas ugdomas profesines kompetencijas, kurios pasirenkamos iš suprogramuoto sąrašo, sudaryto pagal Užimtumo tarnybos direktoriaus 2020 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. V-438 „Dėl Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašo patvirtinimo“ patvirtintą sąrašą. 2023 m. spalio 12 d. duomenimis, vertinimui per NŠPR pateikta 14 Mokymosi programų. Įgyvendinamos būtinios IMP informacinės sistemos sąsajos su IMP veikimui reikalingais valstybiniais registrais, siekiant automatinio būdu atpažinti IMP sistemoje dalyvaujančių asmenų atitiktį Prioritetinių IMP sistemoje dalyvaujančių asmenų grupių. 2023 m. spalio 9 d. baigtos viešosios konsultacijos ir gautos pastabos Individualių mokymosi paskyrų sistemos administravimo ir asmenų, siekiančių tobulinti kompetencijas ir (arba) jų įgyti per šią sistemą, finansavimo bei konkurso gauti finansavimą, skiriamą dalyvauti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programose, organizavimo tvarkos aprašo projektui (toliau – Aprašo projektas), projektas darbo tvarka derinamas su EIM ir SADM. IMP sistemos interneto svetainės dizainas patvirtintas ir spalio mėnesio pabaigoje techniniai interneto svetainės duomenys bus perduoti Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijai bendrajam priėmimui organizuoti tam, kad būtų sukurtos sąsajos su IMP informacine sistema. Šiuo metu veikia testinė IMP informacinės sistemos aplinka ir testinė interneto svetainės aplinka. Planuojama, kad IMP sistema taps pasiekiamą adresu www.kursuok.lt 2023 m. lapkričio mėnesio pabaigoje.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti SADM, EIM, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (toliau – TM), Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai (toliau – VRM). Pastabas pateikė TM, EIM, VRM. Į pateiktas pastabas Ministerija iš esmės atsižvelgė. Kitos pastabos, į kurias neatsižvelgta, suderintos darbo tvarka. SADM pastabų pagal kompetenciją Nutarimo projektui nepateikė.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pastabas ir pasiūlymus, taip pat pagal 2023 m. spalio 17 d. Tarpinstituciniame pasitarime aptartas VRM pastabas, kurioms buvo pritarta.

Nutarimo projektu nėra iš esmės keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemoje. Atskirų konsultacijų su visuomene nenumatoma.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektą parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento (direktorius Julius Jakučinskas, tel. +370 656 03 011, el. p. Julius.Jakucinskas@smsm.lt) Neformalaus švietimo skyriaus (vedėjas Tomas Pūtys, tel. +370 686 13 797, el. p. Tomas.Putys@smsm.lt) vyriausioji specialistė Giedrė Ulytė (tel. +370 620 30 635, el. p. Giedre.Ulyte@smsm.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 5 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Gintautas Jakštas

Giedrė Ulytė, tel. +370 620 30 635, el. p. Giedre.Ulyte@smsm.lt